

VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB

Téray János

AVARTALANÍTOD

Avartalanítod a huszadik századi erdőt,
Mintha egész életedet visszafelé kitesztogatnád.
Utolsó száz hektár. Kitalálod jobban.

Legalább ha a kommünt kisatírozhatnád!
Trianont meg a Dont...
Lakhatnál egy polgárnál is polgárabb,
Ideális Kassán.
Tarthatnád legalább Budavárat;
Úgy van, az álkupolás gipszhisztéria
Várat, ha neked az kell.

Akkor ismételd utánam!
Lembergen túl sose jártál,
Senki se préselte vagonba
A szatócsból lett kávéház-alapítókat,
A máramarosi mosónőket meg a váradi delnőket.
Bomba se hullott ránk, front se vonult át,
Mivel nem is üzent senki hadat csúcsbirodalmaknak.

Hagytunk felnőni néhány korosztályt.
Hát így vagyunk mi az elcsatoltakkal,
A lemészároltakkal, a meg sem születettekkel együtt
Pár millióval többen, mint igazából.
Pont az a néhány millió kéne a jókedvünkhöz.

Sajnálom, mindig kintről jön a baj.
Ezek a gyilkos szárnyas hangyák,
Kun Bélák és szúrós Szálasiak,
Rákosiak folyton ránk tapadnak.
Vonzzuk a veszélyes idiótákat:
Párttitkárok, tartótisztek, népvezérek,
Vadpróféták, megszállók és menekültek
Egyetlen kézfogás, huncut aláírás
Vagy ezeregy füledt éj erejéig...
Köpködő zöld legyek
Foltja az ingmellünkön.
A kertben a vendég
Bálványfák szúrnak szemet.

Így jártál. Így jártunk. Mire mi?
Mire mi lehúzzuk a fojtó iszalagot az ágakról,
Az idegen sarjak özönét megfékezzük,
És akkortól csak mi vagyunk.

A ROVATOT SZERKESZTI: KIRSCHNER PÉTER

FÜBEN, FÁBAN BUDAPEST

N. Kósa Judit

Van egy régi fényképem: édesapám csinálta még akkor, amikor minden hétvégén babakocsiban toltak ki a füstös Ferenc körútról a Duna-partra, ahol langyos vízszagot hozott a tavaszi szél, és még patyolattiszták voltak a frissen kiépített park újonnan sárgálló padjai. Váradi parknak hívták ezt a helyet a szüleim, állítólag annak a kerületi potentátnak a tiszteletére, aki elérte, hogy az Elevátor romjai helyén fákat ültessenek, és sétautakat meg játszótéreket alakítsanak ki.

A fotón mellettünk egy facsemete látható. Vékony pilincka még, a karó is szélesebb, amelyhez támaszkodik. De nem olyan régen kimentem oda, kezemben a fényképpel, és megkerestem ezt a fát az immár Nehru-partnak nevezett parkban. Két karommal sem érném át a törzsét. Pedig csak fél évszázad telt el közben – gondoltam szomorkásan.

A Fővárosi Kertészeti 150 éves történetét feldolgozó könyvet lapozgatva jó néhány hasonló történetre bukkanhat az ember. Megtudhatja például, hogy a Városligetben még élnek olyan öreg platánok, amelyeket 1818 és 1830 között József nádor felcsúti arborétumából telepítettek át ide, miközben a Múzeumkertben már hiába keresnénk olyan fát, amelyik még látta *Petőfit* – a legidősebb

is a 19. század végéről való. Az Andrássy út nagy túlélői a Köröndön laknak: a többi platánt előbb az első világháború szénhiányában cidrizó városiakok, majd az egész nap hömpölygő gépkocsik pusztították el. A kilencvenes években egy kifejezetten várostűrésre szelektált magaskőrös fajtával helyettesítették őket, a még menthető példányokat pedig áthelyezték a Népligetbe.

Apropó faáthelyezés: gondolták volna, hogy a legidősebb pesti fa, amelyet átültettek, hetven éves volt? Az örökzöld tölgyet 1977-ben költöztették át a vállalat Vágány utcai telepéről a Paál László sétányra. Hasonlóképp, a metró megnyitásakor a Blaha Lujza térre helyeztek ki egyetlen éjszaka alatt húsz-harminc éves fákat, de nagy sikernek számított az is, amikor a Köztársaság téri metrókijáró környékéről ötven idősebb fát telepítettek át a park más részeibe.

Mindezekért az érdekes apróságokért persze végig kell bogarászni az elegáns albumot, de megéri: a világosan szerkesztett, látványos könyv mindenkinek tartogat új információkat. A bevezető fejezet a Főkert 150 éves történetét foglalja össze, majd az egyes parkok bemutatása következik. A városrésznyi területek (Tabán, Népliget, stb.) ismertetését követi a kisebbeké, aztán jönnek a terrek (a sor meglehetősen szellős, a válogatás alapja nem teljesen világos), illetve a különleges közparkok (Nehru-part, Feneketlen tó, Gesztenyekert). Végül az utak fásorain kalauzolnak végig: megnézhetjük a Tóth Árpád sétány japán díszcseresznyéit, a Szilágyi Erzsébet fasor többször kicserélt, várostűrő fáit, a korzókat, a körutakat, az Andrássy utat és az Üllői utat. (*Bardóczi Sándornak* a BUDAPEST szomszédos oldalain publikált írásából az is kiderül, milyen fajtájúak voltak Kosztolányi Üllői úti fái – mert ez az adat nem került be a szövegbe, habár a verset beidézik.) A túra a lakótelepeken ér véget, de még a fővárosi természetvédelmi területekre is bekukkanthattunk.

A könyv nagy erénye, hogy évszámokkal, fajtanevekkel, mennyiségekkel és a tervezők megjelölésével – figyeljünk fel rá, hogy a zömük nő! – adatolja az egyes parképítéseket, ahogy az is, hogy a növények mellett részletesen megemlékezik például a szobrok, térplasztikákról. Épp ezért meglepő, hogy szinte semmit sem olvashatunk viszont a padokról, ivókutakról, és a játszóterekről vagy a manapság divatos fitnessparkokról is csak érintőlegesen esik szó. Ezért azonban kárpotólnak az olyan pompás információk, mint hogy a Népliget útjait a Főkert korábbi főkertészeiről nevezték el a nyolcvanas években, vagy hogy a Szent István park 2010-ben létesített rózsakertjében *Márk Gergely* rózsanemesítő fajtáit mutatják be.

A könyv rendkívül gazdag képekben, a felület legalább felét ezek foglalják el. Alaposabb szemlélődés után azonban világossá válik, hogy ez egyben az album Achilles-sarka is. Noha rengeteg izgalmas apróságot említenek a szerzők (csak a példa kedvéért: héttörzű júdásfa a Városmajorban, papíreperfa a Fővám téren), ezekről nem találunk fotót. A szépséges kortárs látványfelvételeket döbbentető mennyiségű archív, zömmel Fortepan-fotó egészíti ki: ezeket persze örömmel nézegeti a retróra fogékony közönség, de a Fortepan alaposan ismerők bosszankodhatnak azon, hogy a bevezető fejezetben a több száz, a honlapon már adatolt fényképhez semmiféle képaláírást nem fűztek a kötet készítői. ●

150 éves a Fővárosi Kertészet, 1867–2017

Szerkesztette: Dékány Szilveszter, Főkert Nonprofit Zrt.

A kötet megvásárolható a Líra bolthálózatában vagy a FŐKERT központi irodaházában (Budapest, VII. Dob u. 90. – Kommunikációs és PR csoport). Info: www.fokert.hu/150konyv +36 30 667 5243

KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ

NYÁRY KRISZTIÁN: FÖLBREDETT A FÖLD

Corvina Kiadó

Nyáry Krisztián legújabb könyvében 1848–49-ben született levelek segítségével meséli újra a forradalom és szabadságharc történetét. Az ismert szereplők személyes hangú magánlevelei mellett az utca embereinek üzenetei alulnézetből mutatják be a tan-
könyvekből ismert történelmi eseményeket és a mindennapok küzdelmeit. Hiszen a 170 évvel ezelőtti emberek mást és másképp tartottak fontosnak, örömeik és fájdalmaik, reményeik és félelmeik emberközeli teszik a két esztendő krónikáját. A kötetben szereplő 163 levél mindegyikéhez egy-egy rövid történet is társul a Nyáry Krisztiántól megszokott stílusban.

Ára: 4500 Ft

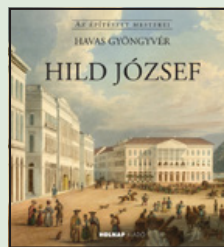
A könyvFUGAbooks ajánlata

BENEDEK DARIDA: GRAND BUDAPEST

Libri Kiadó

Hova menjünk Budapesten, hogy jól érezzük magunkat? Hol lehet jókat enni-inni? Milyen fontos kulturális színterek érdemes felkeresni? Az angol nyelvű *Grand Budapest* sorra megválaszolja ezeket a kérdéseket, miközben végigvezet az olyan fontos helyszíneken, mint a zsidónegyed, a budai Vár, a romkocsmák, a Margitsziget vagy a Városliget, a fürdők – és közben titkos tippeket ad, hogy utazóként ugyanolyan bennfentesnek érezhessük magunkat, mint a helyiek. Ezen kívül pedig megismerkedhetünk néhány olyan budapestivel, akik séfként, kávészakértőként, étteremtulajdonosként vagy más módon meghatározó szerepet játszanak a szemünk előtt zajló magyar gasztronómiai forradalomban.

Ára: 6000 Ft

HAVAS GYÖNGYVÉR: HILD JÓZSEF

Honlap Kiadó

Hild József a 19. századi építészettörténet kiemelkedő alakja. A reformkorban fejlődésnek induló Pest klasszicista városképe gyakorlatilag az ő tervezőirodájának asztalán rajzolódott ki. Több mint kilencszáz olyan pest-budai építési kérvényről tudunk, amely a nevéhez köthető. Magyarország monumentális szakrális épületeinek megvalósításában is jelentős szerepet kapott, az ő tervei szerint épült fel az egeri székesegyház, 1839-től az ő vezetésével folytatódott az esztergomi bazilika építése, és ő kezdte el a Szent István-bazilika tervezését és építését is. Kortársai tisztelték és elismerték, a korabeli folyóiratok „lángeszű építőmesterek” nevezték.

Ára: 9900 Ft